

NOVI ROD

LETNIK 3. MAJ 1923.

VSEBINA 5. ZVEZKA:

Stano Kosovel: LADIJA	Stran 65
Fr. Ločniškar: PTIČICA	„ 65
Fr. Milčinski: JUNAŠTVO: 5. Kako se je godilo Mihajlu. (Ilustriral M. Gaspari.)	„ 66
Vladimir Levstik: O GODČEVEM JANKU, LESENEM KONJU IN UKLETI KRALJICI. (Ilustriral A. Černigoj.)	„ 69
Vera Albrehtova: SOVA PONOČNJAČKA	„ 73
L. N. Tolstoj - A. Gradnik: POVODNJI MOŽ IN BISER	„ 74
Marija Kmetova: VELIKONOČNI ZVONOVI	„ 75
J. Pregelj: NAŠE PESMI	„ 75
PRIMOŽ TRUBAR (z lesorezom M. Maleša.)	„ 76
ZRNCA	„ 77
KOTIČEK MALIH	„ 79

Naslovna stran je lesorez B. Jakaca.

Novi rod / izhaja prve dni vsakega šolskega meseca ter stane na leto 10 L; za pol leta 5 L; za četrt leta 2.50 L; posamezne številke so po 1 L. V inozemstvo 12 L letno. — Odgovorni urednik: Josip Ribičič. — Uredništvo se nahaja v Trstu, ulica Fabio Severo 25. — Uprava: „Novi Rod“, Trieste - San Giovanni, Casella postale Last in založba „Zveze slovanskih učiteljskih društev“ v Trstu.

Tisk tiskarne „Edinosti“ v Trstu.

Ladija.

Ladija, ladija, ladija
orje zelene valove,
ladija, ladija, ladija
v kraje domače me zove.

Mraz je tu, mraz je tu, mraz je tu,
led in snegovi brez konca:
meni pa zima ne dá miru,
jaz pa si želim samo solnca.

Južnega solnca zelenih trav,
rož, ki po medu dišijo
dajte mi — pa bo lepó in prav,
potlej se želje umiríjo.

Ladija gre kakor ptič lefi
tja čez nemirne valove — —
Ah, ko bi moglo srce, še ti
spluti pod mile mi krove! . . .

Stano Kosovel

Ptičica.

Ptičica prileli,
pesem mi gostoli:
Splava nas sestic pet
v daljni neznani svet.
Sestrice vse orkan
vrgel je v grob teman,
meni pa v dnu srba
vzbudil sladkost želja
da bi prepevala
zopet doma . . .

Fr. Ločniškar.

FRAN MILČINSKI:

Junaštvo.**6. Kako se je godilo Mihajlu.**

Usmiljeni jezdeci in vozniki so bili pomagali Mihajlu, da je nebogljjen in brljav premaгал dolgo pot iz belega Boriča na dom onkraj Kolpe. Zdaj je ležal pod domačim krovom, kako mehka se mu je zdela priprosta postelj, kako nežna bela roka ostarele majke, ki je stregla preljubemu sinu in mu lečila rane! Vračalo se mu je zdravje, vračal se mu je vid, potekali pa so dnevi in bližal se je dan, ko mu bo zapustiti majko in dom, da nese svojo junaško glavo zopet nazaj v temnico, ki mu bo grobnica.

Ljubeče oči se mu niso mogle nagledati mile majke — le še kratek čas in prekratek in nikdar več je ne bodo videle. Pohajal je in postajal okoli prijaznega doma in se poslavljal od sleherne stvari, od vsakega kotička posebe. To košato drevo in oni cvetoči grm, bistri vrelec in tiha, globoka Kolpa, hladna veža in vroča kuhinja, svetla soba s starim orožjem in to in še ono, vse mu je budilo obilne spomine, vse mu je bilo verni drug izza mladih dni — težka bo ločitev!

Posetil je pobratime.

Kum Vrčič se je bil postaral. Siva mu je bila glava, gubalo se mu je moško lice. Ali še je z neopešano silo vihtel dragoceno sabljo, svetla je bila kakor blisk. Rad je pravil o njenih junaštvih in kako je romala v Jeruzalem na Izveličarjev grob. Vnuka je imel, osem let je bil star, že je skušal, ali je kos, da iz korice potegne častito orožje; vesel ga je bil ded.

Posetil je Maljkoviča. Maljkovič je slavil svoj god, polna mu je bila hiša gostov. Gospodar pa je sedel med gosti v dolami, podarjeni ranjke-mu očetu od presvetlega cara. Samo na ta dan vsako leto jo je oblekel in so gostje občudovali dolamo in hvalili gospodarja in rajnega mu roditelja.

Posetil je Nikoliča. Nikolič je bil junak, petim zlatim čelenkam je bil pridružil še dve za novi junaštvi, a mu je hrepenelo srce, da si priju-naci še tri.

In Konjevič, pobratim mu najmlajši in najljubši, Konjevič je bil ženin najlepše mladenke v selu, čez pet nedelj naj je bila poroka.

Vsi so ga sprejeli s pristrčno radostjo, vsi so se tužni zavzeli, da se mu je vrniti v sužnost in so zmajevali glave: «Naj te oceni, naj zahteva odkupnino, kar je naše, to je tvoje!»

S smehom je tajil Mihajlo svoj obup. «Moja odkupnina še ni do-zorela».

Skrbna majka ni mogla razumeti, ni mogla verjeti: komaj ji je vr-njeno dete, zopet ji bo vzeto. Gledala je sina, ugibala je in ugenila, da ji prikriva tajnost.

Skrb ima bistro oči, našla je majka banovo pismo. Sin je spal, majka se je zavila v haljo, hitela je s pismom skozi noč h kumu.

Kum Vrčič je še bdel. Potrkala mu je na okno, odprl ji je vrata.

Vstopila je in drhtela. «Kum Vrčič, pismo sem našla s pečatom. Srce mi pravi, v tem pismu je razodeta sinova tuča in sinova usoda».

Kum Vrčič ji je ukazal v sobo, da sede, sam je stopil okoli prijateljev. Naj so bdeli, naj so spali, brez odloga so se odzvali njegovemu glasu in niso izpraševali, zakaj in čemu. Pa ko so se zbrali v Vrčičevi hiši in so videli skrbno Mihajlovo majko, vedeli so: gre za Mihajla.

Majka je dala pismo in kum Vrčič je dejal: «Konjevič najmlajši, ti si se učil in znaš brati, razloži nam, od koga je pismo in kaj govori!»

Na mizi je brlela sveča, še je užgal kum Vrčič trsko in je z njo svetil.

Konjenič najmlajši je pogledal pečat in povedal, da je pismo od boriškega bana. In je bral iz pisma in so poslušali in razločno razumeli, kako da boriški ban na vero izpušča Mihajla, da skupi v tridesetih dneh odkupnino ali se vrne v temnico. Odkupnina pa je ta: častita sablja Vrčičeva, slavna dolama Maljkovičeva, junaške čelenke Nikoličeve, od Konjeviča, pobratima najmlajšega, pa roka od ramena.

Bridko je zavekala Mihajlova majka, ob mizo ji je udarila tužna glava. «Izgubljen mi je sin, punčica mojega očesa, duša moje duše.»

Možje so molčali, davile so jih razburjene misli. Konjevič najmlajši je prvi skočil na noge, bled je bil kakor stena in hripav mu je bil glas, ko je izpregovoril: «Za glavo pobratima Mihajla evo mojo desno roko od ramena! Brez desnice bom živel, dokler mi je usojeno!»

Tačas so se drugim odvezali jeziki, vsi vprek so kričali: «Ko ti daješ roko, črn mi moj obraz, če ne bi dal sablje!» — «Naj vzame dolamo boriški ban!» — «Naj vzame čelenko!»

Jokala in smejala se je Mihajlova majka in hitela domov z veselo vestjo.

Zbudila je sina. «Mihajlo, moj zlati edinec, rešen si!» Poljubovala ga je in močila s solzami in mu razložila, kake vrle ima pobratime, kaj se je zgodilo in kako so sklenili.

Sin se je prestrašil. «O moja majka ostarela, tega nisi smela storiti! Mislili bodo, da sem te poslal jaz. Sram me je, jim pogledati v lice. Moja majka, laže mi je v mukah umreti v banovi temnici, nego trpeti žrtve, ki jih nudijo pobratimi.»

Sinove besede so zbegale majko, plaho je gledala sina.

Mihajlo jo je poljubil na skrbno čelo. «Idi spavat, mila mi majka! Jutri zarana pa stopi k pobratimom, prelepo jih pozdravi in jim povej: Mihajlo se raduje njihovi bratski ljubezni, njihovih žrtev pa ne sprejme.»

Majka je šla v svojo tesno kamrico, še dolgo je bdela, jokala se in molila. Slednjič jo je premagal spanec. Mihajla pa je vzela noč, skrivaj in brez slovesa je odšel z doma, da se nesrečen vrne v suženjstvo.

Ko je bila majka ta večer zapustila hišo kuma Vrčiča, se moževanje mož še ni končalo.

Ni bilo žal Vrčiču sablje ne Maljkoviču dolame ne Nikoliču zlatih čelenk, ali žalilo se je vsem trem mladega Konjeviča. In se je oglasil junak Nikolič in je dejal: «Najmanjši je moj dar, najmanjša moja pravica, da govorim. Ali preudarite, možje! Ko zložimo odkupnino, kakršno terja boriški ban za Mihajla, na vse štiri strani sveta se bo razneslo naše početje in naša sramota. Še Kranjci in Štajerci se nam bodo rogali pri vinu: «Glejte jih, te ob Kolpi, ti so junaki! Sabljo dajo od pasu, dolamo s pleč, čelenko z glave in desno roko dajo od rame, vse, da odkupijo Mihajla. Pa bi ga mogli rešiti brez odkupnine, s sabljo v pesti in z roko na rami in še bi si stekli čelenk in dolam. Slaba je taka kupčija!»

Nikoličeva možata beseda je na mah vsem razvnela junaška srca.

Kratek je bil posvet, hiter je bil sklep, da na tihem zbero oboroženo četo in z njo nenadno in po noči vderó v boriški grad, ako bo šlo — skrivaj in brez krvi, drugače s silo. Če zajemo boriškega bana, rad bo odkupil svojo glavo z Mihajlovo. In če noče sreča, da ujemo samega bana, gotovo jim pade v pest kdorkoli od njegovega rodu, ali sin ali sestra, da jim bo v zameno za Mihajla. Le da Mihajlo ne izve naklepa, kajti ga banu veže moška beseda in mora biti banu zvest, dokler ga ne odveže ban.

VLADIMIR LEVSTIK:

O godčevem Janku, lesenem konju in ukleti kraljici.

Topovi so grmeli, zastave so vibrale s hiš in zvonovi so zvonili po vseh cerkvah, zakaj mali kraljevič je slavil svoj rojstni dan.

Na dvoru je bil običaj, da so ta dan povabili veliko število dečkov, ki so se rodili tisto uro kakor mali princ. Dečki so prišli za rana v grad in so čestitali princu, on pa jih je pogostil s slaščicami in jim razdelil svoje stare igrače izza minulega leta. Zaradi imenitnosti je bilo namreč prepovedano, da bi se princ zabaval s kako igračo delj nego dan. Zjutraj so mu jo dali, zvečer pa so jo odnesli v »Shrambo prevzvišenih igračic Njegove kraljevske visokosti princa prestolonaslednika«; in ker ima leto tristo šestdeset pet dni, se je nabralo vedno po tristo šestdeset pet igrač in mali princ je moral povabiti tristo šestdeset pet majhnih dečkov.

Razdelitev se je začela. Malčki so kar trepetali od radosti, ko so jim lakeji v slavnostnih oblekah podajali krasne igrače. Mali princ, ki je sedel na majhnem prestolčku pod bagrovim baldahinom, jih je gledal z milostnim smehljajem na nežnem obrazku, zraven njega pa je stal dvorni pritlikavec in oznanjal:

«Škatlica z lesenimi ministri, ki brcajo, ako jih vlečeš za nitko!... Zabojček podanikov od bezgovega stržena, ki vpijejo 'Slava!'... Vrečica redarjev, ki salutirajo in kriče 'V imenu zakona!'... Tucat učenih možičev in škatlica pozlačenih zvezdic z bucikami; ako priprenjaš možičem zvezdice, pišejo knjige v hvalo tvoje modrosti. Zelo priporočljivo za bodoče državnike!...» in tako dalje. Zakaj vse igrače malega princa so bile skrbno izbrane, tako da se je z njimi že za mlada učil kraljevati.

Najlepša igrača je bila železnica, ki je drdrala čisto sama iz kraja v kraj. V vozovih so bili kositrni vojniki; vozili so se na vojno in dvorni pritlikavec je trdil, da kličejo spotoma »Živel kralj!« To železnico je dobil vrli Janko, sin bednega starega goslača v Sivi ulici. Ves srečen jo je stisnil pod pazduho, poklonil se malemu princu in stekel domov.

Igrače so bile razdeljene in princ je vstal, zakaj dvorni obrednik, ki ga je učil držati žezlo in nositi krono, je že čakal nanj. Baš tedaj pa je planil v dvorano leni Branko, sin bogatega kupca na Zlati cesti, ki je po stari navadi predolgo spal in zaležal obdarovanje. Videč, da so igrače razdane, je glasno zatulil. Dobri princ je poklical lenuha k sebi.

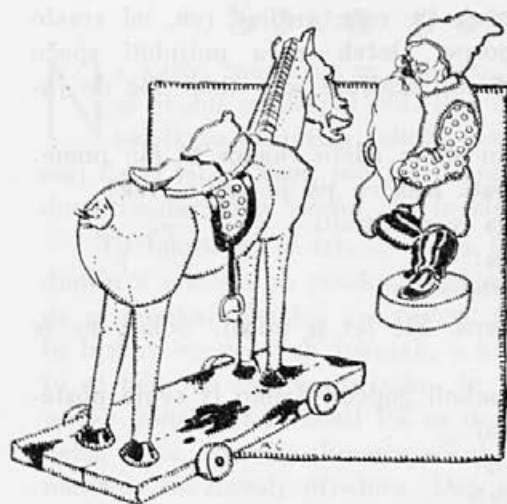
«Kako», ga je vprašal, «ali si tudi ti povabljen? Potem mora biti tvoja igrača pripravljena». Toda igrače za tristo šestdeset petega dečka ni bilo nikjer. Mali princ se je spomnil, katera bi morala biti, in se je zelo razsrdil. «Kam ste dali namestnika od prožne gume, ki ima zlato suknjo in črn dežnik?» je zavpil nad lakeji. «Kam ste ga spravili, malopridneži? Izražamo vam Svoje najvišje ogorčenje!» Lakeji so stali kakor vrsta krivih kljuk in nobeden se ni upal povedati, da je ukral gumastega namestnika sam dvorni maršal in ga je odnesel svojim otrokom. «Tako! Nam dobodite nekaj za lenega Branka!» je ukazal princ in udaril z nožico ob tla. «Drugače vas damo bičati».

Lakeji so pretekli ves kraljevski grad, a niso našli ničesar razen starega lesenega šarca na kolesih, ki je stal že od pamtiveka pod streho za velikim dimnikom; tega so privlekli v dvorano. Šarec je bil ves ogoljen, sedlo je imel počeno in rep izdrt in mali princ se ni mogel spomniti, da bi se kdaj igral s to kljuso. Ker pa je bil že naveličan in se mu je mudilo k pouku, je velel dati šarca lenemu Branku in je pripomnil, da naj si sam pripiše: ako bi vstal o pravem času, bi dobil kaj lepšega.

Ves objokan je privlekel Branko šarca domov. Tuleč od jeze je slonel pri oknu, s katerega se je videlo v Sivo ulico, in vsa hiša ga je tolazila. Tedaj pa mu pade pogled na siromašen domek, ki je stal baš nasproti; v tem domku je živel godčev Janko s svojim očetom. Okno njegove izbice je bilo odprto in Branko je videl ubogega Janka, kako se igra s prelepo železnico. Železnica je drdrala iz kraja v kraj, kositrni vojniki so se vozili na vojno in dasi niso klicali «Živel kralj!», vendar so bili Janku na moč po godu.

Branko se je strašno raztogotil. «Ne maram starega šarca, ne, imeti hočem železnico godčevega Janka!» je kričal kakor obseden. In stari kupec je poslal slugo vprašat, ali dá Janko železnico za Brankovega konja; ako menja, dobi po vrhu rumen zlatnik.

Janko je izprva milo pogledal, a potem se je spomnil, da bi mogel za kupčev zlatnik ves teden nositi očetu starine, pečenke in belega kruha. Dal je železnico, vzel šarca in rumeni zlatnik in kupil staremu godcu pečenke, kruha in rujnega vina. Jedla sta in pila, godec je godel na gosli, a Janko je jahal na šarcu ter vriskal in pel. Ko se je stemnilo, sta postavila konja v kot za omaro, na kateri je stal porcelanast palček z odbitim noskom; nato sta zahvalila Boga za današnjo srečo in legla spat.

Tista noč pa je bila kresna noč in Janko je imel ponevedoma v žepu praprotno seme, ki je človeku ključ do mnogih skrivnosti. Sredi noči je mesec posvetil v izbico; Janko se je zbudil in je začul znamenit pogovor.

«Dovolite», se je oglasil palček na omari, «moje ime je Oberon, porcelanasti vilinec grofice Spakovalske. Vrgli so me v smeti, ker mi je hišna odbila nos. Grozno, kaj? Na srečo me je našel Janko in me je vzel pod streho. Ako vam je ljubo, si lahko pripovedujeva istorije. Upam, da me razumete, saj ne govorim skozi nos; kako bi, ko ga nimam!»

«Brrr!» je prhnil šarec pod omaro, «prava reč! Proti moji gospe so grofice sodrga. Jaz namreč nisem navaden lesen konjič; Pegaz sem, dvorni konj kraljice Poezije».

«Zelo mi je drago», je rekel palček Oberon z dokaj ponižnejšim glasom. «Vaša družba je zame velika čast».

«Mislim da! Eh, ko je vladala svetu moja gospa, je živelo človeštvo drugačne čase. Ljudje so bili srečni in blagi in pesnikov je bilo kakor listja in trave, malone toliko kakor zdaj oderuhov; vsako uro sem nesel katerega k svoji kraljici v beli dvor na Parnaški gori. Zahrzal sem, razpel krila in frk! smo bili tam».

«Oprostite», je podvomil Oberon, «vaša zgodba se mi ne zdi čisto verjetna. Kako morete trditi, da ste razpeli krila, ko jih nimate? Kakorkoli vas ogledujem, nikjer ne vidim kril».

«Lehko bi si mislili, da sem uklet, neučakanost! Baš to sem vam hotel povedati. Zla čarovnica Literatura je hotela postati mogočnejša od moje gospe, katero je sovražila zaradi njene lepote. Vzdignila se je iz svojega brloga in je prilezla na svet. Evo, ta babnica je uklela mojo kraljico. Beli dvor na Parnaški gori se je izpremenil v črno razvalino in sivo trnje ga je preraslo vse prek in prek. V tej podrtiji spi moja krasna gospa kakor mrtva, jaz pa sem postal lesen konjič in nerodni paglavci so me objahali, da me je samega sebe sram.»

«Grozno, grozno», je vzdihnil omikani palček. «Bodite uverjeni o mojem iskrenem sočutju. Ali ga ni leka zoper to nesrečo?»

«Lek je in ga ni», je odvrnil šarec. «Nekdanja oblast kraljice Poezije se ne vrne več, zakaj današnje človeštvo je preveč pokvarjeno; kaj bi

ona s temi ljudmi! Ostala ji je samo kresna noč, noč pesmi in lepote. Ako me zajaše v tej noči nedolžen deček in reče rešilni rek, mi zrasto srebrna krila in ga odnesem k svoji gospe. Deček mora poljubiti spečo kraljico na ustnice in Poezija se zbudi in kraljuje vso tisto noč do jutranje zore».

«Nu», je vzkliknil palček in Janku se je zdelo, kakor bi mu pomežiknil, «če je tako, vam ni treba obupati. Kakšen pa je rešilni rek?»

«Oh», je rekel šarec, «lahko si ga je zapomniti:

»Beži, črna čarovnija!

Vladaj, jasna Poezija!«

Zlo je le, da ga skoro nihče ne pozna. Sto let je nocoj, odkar me je zadnjikrat doletela ta sreča».

Toda šarec še ni utihnil, ko je smuknil godčev Janko iz svoje postelje, skočil konjiču na hrbet in zaklical:

»Beži, črna čarovnija!

Vladaj, jasna Poezija!«

Se tisti mah se je izpremenil lesen konj v prelepega živega šarca; iz pleč so mu pognala srebrna krila, iz nozdrvi mu je šinil ogenj, iz oči mu je planil blisk. Udaril je s srebrnimi krili in zletel skozi odprto okno v kresno noč. Letel je šarec z godčevim Jankom, kakor vihra je drevil po luninem svitu čez hribe in doline, čez reke in morske globine. Hitreje od strele z neba na zemljo je priletel konj na Parnaško goro in Janko je ugledal črno zidovje, ki je bilo preraščeno s sivim trnjem. Na vrhu trnjevega zidovja je ždela gnusna pošast in nič je ni bodlo, zakaj ta pošast je bila čarovnica Literatura, ki je stražila ukleto kraljico. Groza jo je bilo pogledati, a Janko se ni ustrašil, nego zaklical je z zvonkim glasom:

»Beži, črna čarovnija!

Vladaj, jasna Poezija!«

Pri tisti priči se je razpočila čarovnica v smrad in dim ter izgnila. Razvaline so se izprevrgele v prelepe bele dvore in bodeče trnje v rdeče rože, ki so plezale ob marmornem stebrovju vse gori do zlatih streh. Janko je skočil s šarca Pegaza in krenil po visokih vežah in širokih hodnikih. Nikjer ni srečal žive duše. Prišel je v dvorano, bogatejšo in sijajnejšo od vsega, kar je videl dotlej. Stene so bile od dragega kamenja, v dolbinah so se lesketali zlati kipi in v vsakem kotu je šumel vodomet z dišečo vodo, ki je padala v kristalno kotanjo. Sredi dvorane je stala zlata postelja in na postelji je spala prekrasna gospa, tako lepa in mila, da deček še ni videl enake. Njeni rumeni lasje so sijali kakor zarja, polt njenih lic je bila čistejša od biserne matice in rdeče rože, ki so ovijale njene ude in jo priklepale na ležišče, so se zdele bledejšje od njenih sladkih ust. Bila je kraljica Poezija. (Nadaljevanje).

VERA ALBREHTOVA:

Sova ponočnjačka.

Na kašči, tam kjer so v jeseni spravljali žito, ko so ga omlatili, tam se je bil razdrapal zid. Par opek je padlo na tla in ker jih niso zazidali, je postajala luknja čimdalje globokejša in prostornejša. Komaj da bi bila v kvar, jedva si jo opazil na sivem zidu, nekako nad vhodom, vendar tako visoko, da je zlepa ne bi dosegel.

To luknjo si je izbrala Sova Ponočnjačka. Ne zase, imela je dosti duplin v vrbovju ob potoku, kajti drevje je trohnelo čimdalje bolj in nihče ga ni posekal. Vendar vse preveč paglavcev je bilo tam na paši. Stikali in brskali so po vseh luknjah, s koli so drezali v najgloblje dupline, ne, to ni bilo nič za Ponočnjačko, še jajčka bi ji utegnili pokrasti ali celo ptičke goličke. Kaj neki! Pa se domisli očka skovir na kaščo: «To bi bilo nekaj zate, mamica Ponočnjačka! Luknja je globoka, za šest tvojih malčkov bo dovolj prostora. Dež vas ne bo močil, njiva je blizu, miši pa kar mrgoli okrog hleva in skednja».

In res! Sova Ponočnjačka je pričela zbirati perja in mahu, bilk in slame in postlala si je v temni luknji gnezdece — lepše posteljce bi ne pripravila mamica svojemu fantičku kraljičku.

Tam je čepela in valila drobna jajčka, včasih je bila že tako lačna, da se ji je kar zameglilo pred očmi, pa se je zbala, da se ne bi jajčka prehladila in je rajša vsa lačna zadremala.

Nekega jutra pa, ravno je napregal hlapec Nace konja v mlin, začuje Ponočnjačka pod sabo drobno čivkanje. Zrahljala je pisano perje in pokukala začudeno podse. In res! Mladiči goliči so široko odpirali kljune in jokali, jokali! Lačni so bili, pa še kako lačni! Le brž, Ponočnjačka, po hrane!

Deževalo je zunaj, pa ona se ni bala ne dežja, ne dneva. Po dnevi je bila Ponočnjačka bolj brljava, zato ji je bilo težko najti črvička. Včasih se je zaletela z debelo glavo ob tram, namesto na črvička, je planila na košček lesa — ali nazadnje ji je prišlo pa le kaj pod kljun, da je mladiče potolažila do noči, kajti takrat se ji ni bilo treba bati ničesar.

Tako je letala in prinašala, grela in pitala dobra Ponočnjačka mesec dni, da so bili mladiči že krepki in porasli, skoraj godni, da polete z njo iz luknje. «Še malo naj vam zrasejo krilca, potem pa povabimo očeta skovirja, kadar bo najlepše sijala luna, da zleti na jablano in vas občuduje, otročički moji!» In še bolj se je zaganjala za živežem, iskala ga po vrtu in njivi, na travniku in v gozdu, le da bi otročički čimpreje dorasli.

Slab dan je bil, deževalo je in spet je poletela Ponočnjačka iz luknje, kajti bala se je, da ne bi preglasno čivkanje mladičev privabilo ljudi. Pri-

vabilo jih je! Slišala sta jih pod kaščo hlapec Nace in pastir Martine. «Sove, smrt kličejo! Zazidajva jih!» je dejal praznovorni hlapec Nace in Martine se je smejal. Prinesli so dolgo lestev, prislonili jo prav pred luknjo, hlapec Nace je naneseł opeke in Martine apna. Mladiči so vpili in prosili, čivkali in jokali, nič ni pomagalo! Naložila sta opeko na opeko, z apnom jo zamazala in že je bila luknja zazidana.

Jedva so odnesli lestev, ko je priletela Ponočnjačka z debelim črvičkom, vsa premočena in upehana. «Kaj? Kje pa je luknja? Zmotila sem se, dežuje, preko očesc mi curlja, pa ne vidim dobro». Obletela je tiho prhutaje vso kaščo, okrog in okrog, a luknje ni našla. «Tukaj, tukaj mora biti!» in zaletela se je v nenem obupu z debelo glavo ob zid, da se ji je stemnilo pred očmi. «Otročički moji, golički!» je zavpila v blaznem strahu, ko je začula za zidom, kako so le še nalahno čivkali in umirali v temi, brez zraka in hrane. Zdaj je spoznala strašno krivico, ki so ji prizadejali ljudje. V blaznem strahu in onemogli moči je krpala z debelim kljunom zid, s krempeljci odmetavala apno, vse tja do pozne noči...

Danilo se je že, Nace je napajal konje, a Sova Ponočnjačka se je še vedno zaletavala v zid. Rdeča kri ji je curkoma lila iz kljuna in lobanje. Še enkrat! Pognala se je z vso silo — z zlomljeno perutjo je padla mrtva na tla.

Opoldne jo je našel pastir Martine, nataknil jo je na kol in jo živžgaje nesel v polje. V koruzo jo je zasadil, vranam v strašilo.

L. N. TOLSTOJ:

Povodnji mož in biser.

Neki človek se je vozil na ladji in padel mu je dragoceni biser v morje. Človek se je vrnil k bregu, vzel vedro in začel črpati vodo in izlivati jo na zemljo. Črpal je in izlival tri dni brez prestanka.

Četrty dan je prišel iz morja povodnji mož in ga vprašal:

«Zakaj črpaš vodo?»

Človek je rekel:

«Črпам zato, ker sem izgubil biser.»

Povodnji mož je vprašal:

«Boš li pa skoro prenehal?»

Človek je odgovoril:

«Ko posušim morje, takrat preneham.»

Tedaj se je povodnji mož vrnil v morje, prinesel biser in ga izročil človeku.

Poslovenil A. Gradnik.

MARIJA KMETOVA:

Velikonočni zvonovi.

Na levi je še oprezala luna, na desni pa je že izhajalo solnce. Veliki zvon je dejal:

«Že čutim — Gospod je vstal».

«Gospod», je dehnil mali zvon in vztrepetal.

«Lepo bo», se je oglasil srednji in se je nasmehnil.

«Ali še vesta, kako smo mi sami vstali?» je dejal spet veliki zvon. «Takrat je bila cvetna nedelja», je nadaljeval, «in je solnce sijalo in se je nebo smejalo in so mačice na vrbinju božale čebele. Zvonovi z vseh far-nih cerkvá so nas pozdravljali v visoki pesmi in so se smejali možnarju v drznem grohotu in so prve cvetke šepetale o nas».

«In škof», je povzel srednji zvon, «ki nas je blagoslavljal v zlatem oblačilu in je svila šustela na njem!»

«Jaz pa vem, da me je bilo silno strah», je dejal mali in se je stresel.

«Česa strah?» je vprašal veliki.

«Neba in zemlje», je odvrnil mali in nadaljeval: «Ker sem visel med obema in sem se bal obeh in — ljudi. Tiste grozote ne pozabim nikoli: spodaj klici, zgoraj solnce, na meni vrvi in potem tisto, tisto strašno, ko sem bil zažarel najlepše v solncu in sem začul krik pod seboj...»

«Ah da — krik —», sta jeknila veliki in srednji.

«Krik matere, ko ji je sina ubilo, ki nam je pomagal navzgor», je tiho dostavil mali in se zamislil.

Vsi trije so molčali.

Tedaj pa se je solnce zalesketalo na lini in prvi žarek jih je pobožal in se nasmehnil na križu vrh zvonika. Srce se jim je vzradostilo, začutili so v sebi drhtenje. In so zapeli o Materi, ki so ji Sina križali. In so zapeli o Sinu, ki nam pomaga navzgor, v veselje in radost na veke. O Gospodu so zapeli, ki je vstal, da bomo vstali tudi mi, ki smo njegovi. Aleluja!

J. PREGELJ:

Naše pesmi.

Naše pesmi so kakor zvonovi. Daleč pojo popotnemu, ki je zašel, da ve domov. Naše pesmi so kakor zvezde: vso noč svetijo, da verujemo in vidimo: še je Pravični na nebu in vidi naše gorje. Naše pesmi so čarodejna blagodat: Kadar srce boli, so zdravilni lek, lačnim neusahljiva hrana, žejnim neizčrpljiv napoj...

Primož Trubar.

Trubar se je rodil leta 1508. na Raščici pri Turjaku, kjer mu je bil oče premožen mlinar. Deček se je najprej šolal na Reki, odtod je prišel v Solnograd in naposled na Dunaj na šolo pri Sv. Štefanu, kjer se je preživljal kot cerkveni pevec. Tu ga je spoznal tržaški škof Bonomo, ki ga je vzel s seboj v Trst, da se je pripravljaj na duhovniški poklic. Ker je bil Bonomo naklonjen novoverskemu gibanju, se je Trubar navzel pri njem protestantovskega duha. Kot 21letni mladenič je prišel na župnijo v Loki pri Zidanem mostu, a kmalu nato je dobil kaplanijo pri Sv. Maksimilijanu v Celju. Z dohodki svoje župnije je dovršil študije ter nato po-

stal stolni pridgar v Ljubljani. Razen tega je dobil še v oskrbo župnijo v Laškem, a škof Kacijanar, ki je bil sam napol luteran, ga je postavil za kanonika v Ljubljani. Ko pa je zasedel ljubljanski škofijski sedež Urban Tekstor (Tkalčič), je zbežal Trubar v Nemčijo, da se izogne pretečemu zaporu. Tu so ga izvolili za pastora ter je tudi začel pisateljsko delovanje. Spisal je prvi slovenski knjigi «Abecedarium» in «Katehismus», ki sta izšli l. 1550. natisnjeni še z nemškimi črkami, l. 1555. pa v latinici. Pozneje je še izdal «Novi Testament», cerkveni koledar in pesmarico. Na poziv kranjskih stanov (dež. zbora) se je Trubar vrnil v Ljubljano, kjer je deloval za razširjenje protestantstva; a naposled se je moral zopet umakniti v Nemčijo, kjer je umrl l. 1586.

Primož Trubar in njegovi sodelavci so položili prvi temelj slovenski književnosti. Dalmatinovo besedilo «Biblije» so uvaževali tudi poznejši katoliški prevajalci sv. pisma, in tako se še dandanes oznanja božja beseda s prižnice deloma tudi z besedami in stavki naših prvih pisateljev iz protestantske dobe.

Primož Trubar je prvi Slovenec, ki je svetoval in zahteval, da bi naj šola učila kmete in njihove otroke «purgarske in kmetiške» slovenski pisati in čitati. Gojil je gorko željo, «da bi se vendar Bog usmilil revnega, pa dobrega ljudstva in da bi mu milost izkazal: naj bi se tudi njegov jezik istotako kakor jezik drugih narodov, pisal in čital in da bi se poslovenilo sv. pismo in druge kristjanske knjige.»

Z R N C A

Jastreb.

Ako se je v srednjem veku kdo pregrešil in se nato skrnil, da se izogne kazni, tedaj so ga sodniki proglasili za brezčastnega in za »preklicanega«, kar je pomenilo, da ga je vsakdo lahko ubil, ne da bi bil zato kaznovan. Uredbe srednjega veka so za namj — med ljudi so prišli novi zakoni. Za rekatere živali so pa ostali: Medtem ko imamo v človeških državah zakone, ki prepovedujejo ubijanje malih ptičev v gozdu in polju, so ptice roparice »preklicane«. Vsakdo ima pravico ubiti jih — po nekaterih krajih dobe lovci za to še lepo nagrado. Od roparic je jastreb najbolj obsovažen. Nikjer ni varen pred lovcem, povsod čaka nanj svinčena smrtonosna krogla ali nastavljena past. A vse to zasluži ta ptič po vsej pravici, kajti njegova požrešnost je preveč škodovna. Jastreb požre na dan toliko mesa, kolikor tehta kokoš srednje velikosti. Nekdo je izračunal, da uniči na leto najmanj 100 golobov in 1600 manjših ptičev, ne všteti množine štirinožnih živali.

Jastreb je vedno na lovu. Celo o pol-danskim urah, ko vsi drugi ptiči mirujejo, se lahko opazuje, kako kroži v zraku iščoč si žrtev. Spoznatj ga je zelo lahko po razmeroma kratkih perotih in dolgem repu. Malokatera ptica - roparica se tako različno giblje v zraku kot jastreb. S pomočjo svojega dolgega repa se lahko hitro okrene, leta z največjo naglico med vejami dreves in šire kakor puščica ravno v zrak.

Najrajši se skrije v gosto vejevje in čaka tam v zasedi, da se mu približa kakšna žival. Od kraljička do divjega petelina in od miši do zajca — nobeden ni varen pred njim. Manjše živali požre s

perjem vred, večje pa odnese s seboj na kak varen, skrit kraj in jih polagoma poje. Kjerkoli se pokaže, beži vse pred njim. Le vrane, ki letajo v večjih množinah skupaj, se mu upajo kljubovati. Letajo za njim in kriče, da bi ga oplašile in prisilile, da bi izpustil žrtev iz krempljev. Zgodilo se je že, da je jastreb izpustil žrtev, ker ga je jata vran napadla.

Nekoč je jastreb zgrabil zajca. Zajec je skušal na vse načine otresti se nevarnega ptiča. A ropar je bil zasadi svoje kremplje globoko v zajčovo meso ter sekal s svojim močnim kljunom po zajčevi glavi, da bi ga omamili. Boj je opazovala jata vran, ki je bila v bližini. Kmalu so se vrane postavile v bojno črto, zletele v zrak in se spustile z vsoto silo na sovražnika. Kljuvale so po njem in ga napadale z vseh strani, dokler ni izpustil svoje žrtve in odletel na varno.

Se zanimivejša je sledeča dogodba: V bližini neke vasi na Švedskem sta orala kmet in njegov hlapec. Nenadoma se prikaže v zraku škranček, ki je skušal ubežati pred jastrebom, kateri ga je zasledoval. Ko spozna škranček, da ne more ubežati s poletom, se spusti naravnost k tlom na hrbet konja, ki je bil vprežen v plug in se skuša skriti v konjski opravi. A predrzni ropar mu sledi tudi tja. Tedaj sfrči škranček pred hlapčeve noge, kakor da prosi človeške pomoči. Hlapec ga vzame v roke in prepodi jastreba. Ko ni bilo roparja več videti, izpusti hlapec škrančka, ki veselo sfrči v zrak. A jastreb se je bil skrnil v bližnjem gozdu in čakal nanj.

Zopet se lov začne. In zopet išče škranček pomoči pri človeku. Sedaj ga vzame kmet v roke in hlapec prepodi roparja s kamenjem. Ko hoče kmet izpustiti škrančka, se ptiček noče dvig-

nit v zrak. Sele ko ga kmet nese v bližnji gozd, odfrči veselo v goščavo. Ko sta kmet in hlapec dovršila svoje delo in se odpravila proti domu, sta zapazila, da se je jastreb zopet vrnil na polje in iskal žrtev, ki mu je bila ušla.

Ta dogodka jasno dokazuje, s kako strastno vncemo zasleduje ta ropar svoj plen. Zgodilo se je že, da je zletel za ptiči celo skozi okno v sobo. Sicer je jastreb zelo previden — dobro razločuje palico od puške.

Jastreb gnezdi na visokih drevesih. Nekoč so s takega gnezda ustrelili samico. Samec je odletel. Lovci, ki so dobro vedeli, da jastreb ne zapusti svojih mladičev, so čakali nanj. Jastreb pa je postal previden: ni se spustil na gnezdo, ampak krožil je visoko v zraku in od tam izpustil hrano za mladiče iz krempljev, da je padla natančno v gnezdo. Požrešnost teh ptičev je tako velika, da se tudi med seboj more, ako so lačni. Ako je samec ranjen, da težko leta, ga napade samica in razmesari, ako se je samica ponesrečila, ji samec tudi ne prizanese. Velikokrat se ti-le pari stepo med seboj za rlen.

Skrbna mati.

Lovci najbolj cenijo kljunače, zaradi njihovega okusnega mesa in pa zaradi tega, ker je zelo težko priti v njihovo bližino. Kljunač ni stalen ptič. Spomladi pride iz toplejših krajev k nam, ostane tu par tednov in odpotuje zopet proti severu. Delj časa ostanejo pri nas samo tisti, ki v tem času vale. Ko so mladiči godni, okoli sv. Ivana, odlete tudi te družinice. Kljunač je zelo previden ptič — podnevi se skriva v grmovjih in šele v mraku si gre iskat hrane. Samica si zbere prostor v mahovitem skalovju, nanese vanj nekoliko mahu in leže v to neumetno gnezdo štiri jajčka. Po 17 dneh se izležejo mladiči in stariši skrb zanje. Ako se bliža sovražnik, se stara kljunača trudita na vse načine, da bi človeka, ali sovražno žival, prevarila. Letata od grmovja do grmovja, dobro vedoč, da jima bo sovražnik sledil. Ko sta tako oddaljila nevarnost od gnezda, zletita nazaj k svojim otrokom, ki so se bili medtem skrili. V najhujših nevar-

nostih zgrabi samica mladiče s kremplji in odleti z njimi na varno.

Turški obed.

Turki imajo drugačen okus kakor mi in zbog tega je tudi njih obed drugačen. Začenja se z juho. Če potopimo v njo žlico, se nam zdi, da imamo pred seboj mlečno juho. Ko pa jo pokusimo, vidimo, da so nam prinesli na mizo česnovno juho, pripravljeno v mleku. Potem pridejo na mizo na olju pečene ribe, dalje suhe ribe s kisom, oljem ali s petršiljčkom. RIBE vseh vrst in vseh kakovosti so zmiraj v zalogi in tvorijo poglavitni del turške južine ali večerje. — Na mizi so oljke in česen. Turki jedo jako radi sirov česen. Tudi oljka je Turkom navadna hrana. Oljka raste na ulici, na vrtu, vsepovsod, vsakdo jo lahko neguje. — Za tem pride na mizo: jančji drob, Srce, pljuča, ledvice so narezane v košččke natakknjene na žico ter ovite z očiščenimi ali tudi obrnjenimi in nad ognjem orujavelimi črevi. Za turškega gosta je to slaščica, ki je o praznikih brez besede božje ne vzame v usta. Na ulici ponujajo rečene slaščice v vsakem času, nam bi prešla vsa slast do jedi, če bi takega prodajalca samo videli. — Na to prinesejo na mizo riž: cele kopice riža, iz katerih gledajo gole glavice medlih ptičev z odprtimi kljuni. Pogled na to jed ne dela slasti, ampak vzbuja sočutje, ali pri Turkih je to drugače. Jako priljubljena jim je ta jed, in ne glede na to, kakšna je. Salata, ki so nam jo k temu prinesli, se izpreminja v vseh barvah: črna je in zelena, rdeča in bela — čebulj, paradižniki, oljka, paprika, petršiljček, vsa razsekana, zmešana z oljem, jesihom in dišavami. — Pogled v turško kuhinjo je manj mičen kot zanimiv. Veliko ognjišče z mogočnim dimnikom, v katerem kurijo s kokosom, stoji tu še razgreto in obrito z mastjo. Tu vidiš posode, ki jih nazivajo ponve, ali katere bi po vsej pravici imenovali umivalnike. Zadaž stoji ob ognjišču kuhar in pripravlja mokka. Rabi samo emajlaste pisikerčke, a ravno tako velike, da držijo skodelico kave, ter jih drži tako dolgo nad ognjem, da se njih vsebina skuha.

KOTIČEK MALIH

Kukavici.

Kukavica,
zala ptica,
Al si prišla zdaj,
k nam pogledat gaj?
Ni še zate pravi čas,
dež še vedno je pri nas.

Ludovik Žerjav,
V Brezovicj — Istra.

Prišla je pomlad...

Prišla je cvetoča pomlad, prišla je na perotih lastovic, donašalka veselja cvetic, življenja in razvedrila. Vsaka gruda začne zeleneti in vsaka rastlina, in cvetica cveteti. Med vsemi živečimi bitji vlada takorekoč tekma za delo in za življenje. Solnce ogreva zemljo z večjo gorkoto. Vse ptičice, ki so prezimile na jugu, se vračajo v rodne kraje in gradijo gnezdec, olajšujoč si trud svojega dela z veselim gostolenjem. Po zraku frfotajo raznobarni metuljčki spremljani z brenčanjem čebelic, katere si iščijo med cveticami sladki med; tudi previdne mravlje začno svoj neprestani dirindaj.

Potočki šušljajo in njihova voda je jasna in srebrna kakor zrcalce. To prebujanje narave prinaša radost, ki je polna skrivnostnih obljub in ki polaga na srce neko skrivno veselje. Kakor se godi v človeškem življenju tako tudi narava pusti vsakemu letnemu času demokratično menjavo kraljestva. In komaj sprejme pomlad svojo oblast s svojimi novimi sijaji se izpremeni dežela njena zvesta prijateljica. Postane vesela in živahna in povsod se čujejo lepe pesmi. Duša, prevzeta od neizražene blažnosti, čuti veselje do življenja. Pomlad je torej kraljica vseh letnih časov.

Opazujoč naravo človek spozna, da ji je v mnogem podoben, kajti kakor se na-

rava zbuja in umre, tako se tudi on veseli nekaj časa svojega življenja in tudi on zapade ostri kosi svoje usode.

Berginc Mladina,
šola pri sv. Jakobu V.a.

Kako je nastala na Nanosu cerkva sv. Hieronima.

Med listimi svoje sestre Marijanice, bivše učenke postojnske meščanske šole, sem našla sledečo zgodbičico:

Po vaseh ob vznožju Nanosa, nagubanega, plešastega, a kljub temu nepremagljivega starca, so pred davnim časom napravile redne nevihte prebivalcem mnogo škode. Ljudstvo je bilo vsled tega popolnoma obupano, a izhoda iz zagate si ni vedelo. Edina luč, ki jim je zasvetila v tej stiski je bil puščavnik po imenu Hieronim. Naselil se je iz tujih krajev. Svoje borno stanovanje si je postavil na pobočju Nanosa, nad izviru živahnega šumljaka. Sprva se ni menilo ljudstvo mnogo zanj; a sčasoma, ko so opazili, da je pomagal nekaterim njegov nasvet, so se začeli zatekati k njemu iskat tolažbe v duševnih stiskah in nasvetov v boleznih, nevihtah in enakih slučajih. Starček je bil proti vsakomur prijazen in postal je jako priljubljen in zato so mu dali vsega, kar je potreboval za vsakdanji kruh. Kadar se je bližala huda ura, je starček zanetil ogenj na »Grmadi«, vrh Nanosa. Zaradi megle se je dim valil v dolino in ljudje so vedeli, da jim preti nevihta. Vse je hitelo na polje, da pospravi, kar je bilo v nevarnosti radi toče. Pastirji so s svojimi čredami hiteli domov. — Po mnogih letih je smrt pretrgala starčku nit življenja. Ob smrtni uri so se krog njega zbrali prebivalci, katerim je bil do zadnjega diha tolažnik in vremenski prerok. Starček Hieronim se je poslovil od svojega zvestega ljudstva in jim govoril te poslednje besede:

«Ker ste mi bili vedno poslušni, ker ste zaupali v moje nasvete, vam obljubim, da vam bom tudi po smrti naznanjal prihod hude ure.» V zahvalo za njegovo prijaznost, mu je hvaležno ljudstvo sezidalo cerkvico pod «Grmade».

— Vsako leto je na binkoštni ponedeljek sv. maša pri sv. Hieronimu. Množica ljudstva se zbere ta dan pred njegovim altarjem in ga prosi, naj bode še v nadalje varuh in pomočnik, zlasti pri delu v gozdu in ob času košnje na Nanosu. Zadnja leta prireja «Slov. plan, društvo» izlete v bližino cerkvice, kjer se vrši tudi služba božja in velja ta dan za nekak «Narodni praznik» med Slovenci cele Julijske Krajine.

— Vremensko zračenje sv. Hieronima je še dandanes merodajno. Ako je vrh «Grmade» pokrit s sivo kapo se je nadejati skorajšnjega dežja, če pa je zagrnjen v temnosivi plašč, takojimeno vane «Zastavo», naznanja Vipavcem prihod starke «Burje».

Končno naj še omenim, da je bilo svetišče sv. Hieronima do izbruha svetovne vojne dobro ohranjeno. Danes pa je, vsled človeške zlobe, zelo poškodovano in porušeno.

Vida Žvanut,
učenka IV. odd. enor. v Lozicah.

V kraljestvu palčkov.

Lepo je bilo v Mirnu v mesecu februarju. Šolski otroci smo večkrat pripravili to lepo našo igro. Veliko je bilo veselje za nas igralce in za gledalce. Prišli so nas obiskat mnogi Goričani in

okolščani, a tudi vsa šolska mladina iz Rupe, Vrhovelj, Bilj, Gabrij, Sovodenj, z Vrha, iz Vrtojbe, Renč, Bukovice in St. Petra s svojim učiteljstvom.

Naša Anica je očarala vse gledalce s svojo ljubkostjo ter je zmešala glave nam pedenj-možičkom v gozdni duplini. Kronati smo jo hoteli za svojo kraljico, a ljubila je le mamico in nam je odrekla z: «Mamica je — mamica. Velika je in dobra!» Dobrosrčne vile — same naše součenke iz IV. razreda — so nas uspavale s svojo ljubko uspavanko in nam odpeljale Anico v najdragocenejši kraljevski prestol — v mamino naročje. Ker pošiljamo v privitku sliko, si to lahko ogledate in primete za uho tistega svetovalca na kraljevi levici, ker ga ni na sliki uspavalo vilinsko petje! Gledal je ta laket-bradiček, a pri svoji kratki pameti ni vedel, da so nas vile oslepale s porcelanasto punčko. Saj smo še mi vsi jokali in pogrebili punčko za Anico v največji žalosti. Še danes nas boli srce, ko mislimo na to nesrečno smrt «V kraljestvu palčkov».

Vsi poslušalci so sočustvovali z nami nesrečnimi palčki, a ko smo se spremenili iz palčkov v otroke, smo vsi veselili zleteli v mamino naročje in povedali, da imamo poleg zlate mamice radi tudi svoje učiteljice in učitelje.

Slavica Krajnik,
vila - kraljica.

Bon Petrina,
kralj palčkov

Antonija Frančeškin,
norček palčkov

Z A K R A T E K Č A S.

Mozaik.

	to,	ptič-	ki	
po-	vse	lo	A	je
vse,	ker	bo	je	že
bo	sla-	bo	ve-	se.
Ro-	že	cve-	po-	mlad
	jo	nu-	lo	
	pr-	plu-	lo.	
		mi-		

Prestavi dvanajstero debelejših začrtanih delov tako, da dobiš pravokotnik in v pravokotniku pomladansko pesem, ki jo je spesnil Lisjak Fran, učenec V. razreda na Ustju pri Ajdovščini.

Križ.

(Priobčila Milkovič Marija iz Rojana.)

		a		
	a	e	g	
		k		
	k	l	l	
o	o	r	s	ž

Soglasnik ;
ptič ;
soglasnik ;
grda lastnost ;
ime japonskega polotoka.

Skrivnostni kvadrat.

(Priobčil Bolčič Milan — Sv. Jakob, Trst.)

m	ž	d	l
i			b
s	5		o
o	o	i	n

Vsako katero črko moraš v tem kvadratu združiti, da dobiš stavek dveh besed? Kje začeti?

Računska uganka.

Oče, mati in dva sina dvojčka so prišli do brega reke, od koder so se morali prepeljati na drugo stran; oče je tehtal 50 kg, mati isto toliko, dvojčka skupaj tudi. Kako so se prepeljali čez reko, ako je čoln zamogel nositi samo 50 kg.?

Kdor reši vse uganke in bo izžreban, dobi primerno nagrado.

REŠITEV UGANK V ŠTV. 4 „NOVEGA RODA“.

Uganka v uri; Jasli, sliva, valovi, vidra, drevo, voda, danica, Caharija.
Kvadrat: Sinica, Jerica, rožica, Faraon, Morana, gomila. — Sežana, Gorica.
Uganka: Človek.

Risarsko nalogo je najlepše narisala: Krševan Olga — Sv. Jakob. Prejela je v dar: Blago za obleko. — Zelo lepo so izvršili risbo še: Stančič Zora, Bidovec Ferdinand — Sv. Jakob; Fili Janko Tolmin; Puc Ivan — Podkraj; Kovšca Janko — Št. Peter na Krasu; Trpin Frančiška in Hočevar Štefanka — Idrija; Uršič — Rožica ali Mirko?

Prav so rešili:

V Sežani: Lah Sonja, Kocjan Edvard, Bezek Adela, Brcar Milka, Stofa Malči, Blokar Slavica, Kontelj Lea, Jogan Lea, Smet Jožica in Zlatica, Husu Elizabeta, Pirjevec Lidija.

V Kobaridu: Volarič Anica, Pignatari Janko, Rejec Slavica, Strukelj Avrelija, Mervic Mila in Janko, Uršič Rožica in Mirko.

Pri Sv. Jakobu: Kojanec Rudolf, Muskovič Genovefa, Stančič Zora, Bidovec Ferdinand, Vrtovec Karol, Mihel Vladimir, Morel Rudolf, Trček Stanko, Golob Emil, Stekar Albert, Kočevar Amalija, Pahor Vida, Moze Kristina, Ražem Ljudmila, Sajovic Stanislav, Zalokar Milan, Kanalc Danica, Turina Vladimir.

V Rakuliku (Prestranek): Kristan Franja in Marija.

V Orehku: Blazicco Ivanka.

Na Proseku: Lukša Emilija in Emil.

V Št. Petru na Krasu: Beguš Viktor, Slavec Ivan, Žele Ivan, Kristan Ivan, Kovšca Janko, Pavletič Vida, Korošec Stanislava, Kruh Marija, Sedmak Slava.

V Knežaku: Suša Nada.

V Bukovju: Bajec Tončka.

V Postojni: Perko Andrejina in Leva, Dekleva Bogumil, Mazej Marjan in Cvetana.

V Idriji: Krivec Valentina, Trpin Frančiška, Skok Zinka, Zonta Amalija, Jožica, Rafaela, Trpin Frančiška, Hočevar Štefan.

V Merčah pri Sežani: Merlak Angela, Karol in Milan.

V Barkovljah: Jelica in Vlasta (priimek?), Pertot Aleksej, Vitez Andrej in Antonija.

V Ajdovščini: Lulik Andrej in Elža, Čermelj Ruža.

V Vižovljah: Gabrovec Vladimir.

V Nabrežini: Caharija Dragica in Alice.

V Rojanu: Renčelj Danica, Bubnič Marija.

V Čepovanu: Mlekuž Marica.

V Dutovljah: Živec Božidar.

V Pasjaku: Maslo Pavel.

V Kalu pri Bovcu: Mlekuž Pavla.

Pri Sv. Ivanu (Trst): Grmek Nada, Race Danilo, Martelanc Milivoj.

V Grgarju: Miljavec Marica.

V Podbrdu ob Bači: Vizjak Slavko, Valentinčič Adolf in Marija, Valentinčič Feliksa, Lapanja Slavko.

V Lomu: Pivk Vikica, Rejec Martin in Anton.

V Vižovljah: Kralj Zora in Marija.

Na Opčinah: Guštin Danilo, Šonc Oskar.

V Lokavcu (Ajdovščina): Čibej Pavel, Logar Slavica, Slokar.

V Mirnu: Frančeskin Antonija, Možetič Angela, Klančič Marija, Rožica in Julko.

Rusjan Kristina, Vuk Gabrijela, Marušič Jelica, Kogoj Milan, Urbančič Danilo.

V Čiglinju pri Tolminu: Hrast Janko. - V Trnovem: Knez Vladimír.

V Tolminu: Francelj Mimi in Franc.

Izžreban je bil: Maslo Pavel v Pasjaku pri Jelšanah (Istra). - Prejel v dar: Nogometno žogo.